

Om däremot en ny kanal kommer till stånd mellan Uddevalla och Vänersborg kan belastningen på Trollhätte kanal begränsas och de nämnda riskerna för ras blir därigenom mindre. Vi vill emellertid samtidigt ansluta oss till departementschefens förslag angående fortsatt utredning och upprustning av Trollhätte kanal. Fortsatt utredningsarbete angående en kanal Uddevalla—Vänersborg får naturligtvis inte verka fördröjande på arbetet med Trollhätte kanal. Det är med tanke på näringsliv och allmänhet invid denna vattenled av stor betydelse att den anpassas till moderna krav.

Ett genomförande av vårt förslag skulle få stor betydelse för näringsliv och befolkning i Väner- och Vätterområdena. Transportförhållandena i dessa delar av landet är inte tillfredsställande. En förbättring av vattenförbindelserna skulle stimulera företagslokaliseringen till berörda områden. Man skulle därigenom kunna undvika en ytterligare koncentration av näringsliv och bebyggelse till Göteborgsområdet.

Med stöd av vad som ovan anförts hemställas,

att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 122 måtte uttala att en mera omfattande utredning än som hittills gjorts må komma till stånd angående frågan om en kanal mellan Uddevalla och Vänersborg.

Stockholm den 28 oktober 1969

Bertil Jonasson (cp)

Henry Berndtsson (fp)

Viola Sandell (s)

Holger Mossberg (s)

Lennart Mattsson (cp)

Bengt Börjesson (cp)

i Falköping

Nr 1239

Av herrar **Tobé** och **Sellgren**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 122, angående Vänerens och Vätterens förbindelse med Västerhavet.

(Lika lydande med motion nr 1071 i Första kammaren)

I proposition nr 122 anför departementschefen att kanalledden Göteborg—Trollhättan bör bibehållas för den kommersiella sjöfarten och avvisar tanken på en alternativ ny led Uddevalla—Vänersborg. Detta synes vara en rimlig bedömning.

Beträffande Göta kanals västgötadel ansluter sig departementschefen till kanalutredningens majoritet, som avstyrker en utbyggnad av den nu föråldrade kanalen till dimensioner som skulle möjliggöra modern sjöfart.

Utredningens slutsatser beträffande Göta kanals västgötadel har kritiserats från flera håll. En ledamot i utredningen har reserverat sig mot majoritetens förslag på denna punkt. Kritikerna har bl. a. pekat på att vid beräkningar har man i fråga om västgötadelen räknat med en avskrivningstid på endast 25 år mot 40 år för Trollhätteleden. Enligt vissa bedömare har utredningen räknat mycket lågt när det gäller den framtida utvecklingen av möjliga sjötransporter från Vätterområdet. Reservanten i utredningen framhåller att man, när det gäller de framtida sjöfartskostnaderna, räknar med de begränsningar nuvarande teknik uppställer medan man för de alternativa landtransporternas del utgår från framtida högrationaliserade enheter.

De invändningar som gjorts mot utredningsmajoritetens beräkningar beträffande västgötadelen synes delvis motiverade. Därtill kommer att det från allmän synpunkt är angeläget att i största möjliga utsträckning skapa ekonomiskt rimliga alternativ till de alltmer utökade godstransporterna på vägarna. De stora långtradarna har med nödvändighet en annan trafikrytm än persontrafiken och utgör därigenom ofta en fara för trafiksäkerheten. Även i övrigt, med tanke på t. ex. bullerhänsyn, framstår en ohämmad utveckling av landsvägstransporterna som en miljöfara. Om västgötadelen inte utbyggs kommer den inom en snar framtid att läggas ned som godstrafikled, vilket ytterligare ökar trycket på vägarna. Ett konkret exempel som utredningen pekar på är de transporter av årligen 50 000 ton zinkmalm från Ämmeberg till Otterbäcken som ännu sker via Göta kanals västgötadel. Utredningen bedömer som »mycket sannolikt att transporterna på delsträckan Ämmeberg—Otterbäcken — om inte västgötadeln av Göta kanal byggs ut — inom kort kommer att överflyttas till lastbil».

Sjötransporter in i landet kan vara ett konkurrenskraftigt alternativ till landtransporter, bl. a. genom att de i vissa fall ger en möjlighet att undvika dyrbara omlastningar. Inte minst med tanke på containerutvecklingen och den feedertrafik med mindre fartyg, vilken för Sveriges del i första hand torde bli aktuell, framstår möjligheten att göra Vätterområdet tillgängligt för modern sjöfart värd en noggrann prövning.

Såväl utredningen som flertalet remissinstanser framhåller att Göta kanal under alla omständigheter bör bibehållas som turistled. Detta förutsätter en betydande teknisk upprustning, som inte torde kunna ske utan stöd från samhället. Departementschefen framhåller att han i förevarande sammanhang inte är beredd att lägga fram förslag om stöd till Göta kanal som turistled utan menar att den frågan bör tas upp i sammanhang med statens engagemang för friluftssintressena. Innan en prövning av de insatser som under alla omständigheter krävs för Göta kanal har skett, är det inte möjligt att slutligt ta ställning till frågan om utbyggnad av västgötadeln. Det avgörande

de för en sådan utbyggnad är ju den merkostnad som en utbyggnad vilken skulle möjliggöra kommersiell sjöfart kräver jämfört med de samhällsekonomiska fördelar som kan vinnas.

Med hänvisning till ovanstående hemställes,

att riksdagen med anledning av proposition nr 122 i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anföra att frågan om utbyggnad av Göta kanals västgötadel bör bli föremål för ytterligare prövning, särskilt i vad avser vilka ytterligare kostnader en sådan utbyggnad skulle kräva jämfört med de kostnader kanalens bibehållande som endast turistled medför.

Stockholm den 28 oktober 1969

Erik Tobé (fp)

Rolf Sellgren (fp)

Nr 1240

Av herr Bohman och fru Kristensson, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 124, med förslag till lag om ändring i ärvdabalken, m. m.

I proposition nr 124 föreslås att utomäktenskapliga barn skall bli helt likställda med barn i äktenskap i fråga om rätt till arv efter fader och släktingar på fädernesidan. Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 1970, vilket innebär att reformen slår igenom för alla arvsfall som inträffar efter nämnda dag, oavsett när barnet är fött eller faderskapet fastställts.

Frågan om utomäktenskapliga barns arvsrätt efter fadern och hans släktingar har länge diskuterats, och den aktualiserades senast av ärvdabalks-sakkunniga i dess betänkande med förslag till ärvdabalk (SOU 1954: 6). De sakkunniga förordade således att särbestämmelserna om barn utom äktenskap skulle utgå ur ärvdabalken. Äldre lag skulle dock gälla när ett utomäktenskapligt barn var fött innan nya lagen trätt i kraft oavsett om arvlåtaren dött efter ikraftträdandet.

Förslaget remitterades 1955 till lagrådet. Trots att förslaget inte, såsom det nu framlagda, gavs retroaktiv verkan, mötte det starkt motstånd i lagrådet. Vad lagrådet framför allt vände sig emot var att ett utomäktenskapligt barn skulle kunna ärva en man som inte med säkerhet var dess biologiske fader. På grund av lagrådets kritik ansåg sig departementschefen inte kunna förorda en ändrad lagstiftning.